

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Solvuntur objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

causa totalis actionis, cum nimirum ipso absentem actus non poneretur, ut in exemplo naufragij; vel est tantum partialis, ut quidem cum aliis causis impellat ad actum, sic tamen, ut etiam sine ipso vi aliarum causarum actus poneretur. Quæstio procedit in priori sensu; nam metus tantum partialiter concurrens non potest esse causa involuntarij.

Notandum quartò. Cum aliquid sit ex gravi metu, quatuor plerumque actus concurrere: nam in exemplo mercatoris reperitur imprimis amor mercium, qui durat, etiam quo tempore merces in mare projicit. Secundus actus est amor & desiderium vitæ conservandæ, qui priori præponderat. Tertius est efficax electio projiciendi merces pro conservandâ vitâ. Quartus est inefficax & conditionata voluntas non projiciendi merces, si periculum abesset, quæ etiam nolletas appellatur, & causat tristitiam post mercium abjectionem. His positus sit

§ II.

CONCLUSIO. Actio ex metu facta est simpliciter voluntaria, & involuntaria secundum quid, ideoq; dicitur voluntarium mixtum. S. D. q. 6. a. 6.

Ratio primæ partis est: quod procedit ex efficaci voluntate & intentione operantis, est simpliciter voluntarium (quippe ab intrinseco principio cum cognitione finis) sed quæ sunt ex metu, ut est v. g. projectio mercium ex metu naufragij, procedunt ex efficaci voluntate, & intentione finis; nam revera mercator, sciens volens merces in mare projicit, ut hoc medio vitam salvet. ergo.

Confirmatur primò. Quæ ex metu sunt, possunt esse peccata, ut cum quis ex metu mortis sacrificat idolis, & cum ex simili metu Petrus Christum negavit. Ergo etiam sunt voluntaria, quia nihil peccatum, quin voluntarium.

Confirmatur secundò. Metus non tollit liberum; ergo nec voluntarium. Antecedens probatur. Quia Martyribus, non obstante metu mortis, erat liberum, fidem Christi profiteri, vel sacrificare idolis.

Ratio secundæ partis est: quia ad involuntarium secundum quid sufficit inefficax renisus voluntatis: sed, ut dictum, cum aliqua ex metu sunt, reperitur inefficax renisus voluntatis. Ergo etiam reperitur involuntarium secundum quid.

§ III.

Solvuntur Objectiones.

Obijciens primò. Si, quæ sunt ex metu, essent secundum quid involuntaria, propter inefficacem renisum voluntatis, ille, qui de suis peccatis doleret propter metum gehennæ, non eliceret actum honestum, siquidem ille actus foret vitiosus per adjunctam voluntatem conditionatam non dolendi de peccatis, si gehennæ periculum abesset: Atqui sequela est contra definitionem Trid. Sess. 6. Can. 8.

Resp. neg. sequel. & ejus causalem. Tunc enim ea, quæ sunt ex metu, sunt involuntaria secundum quid, habentque adjunctam nolletatem, R. P. Mez. g. Theol. Schol. Tom. II.

quando malum, ex cuius metu aliquis operatur, non causatur ex ipso affectu & voluntate operantis: uti contingit in illo, qui dat suas pecunias latroni ex metu amittendi vitam, quia hoc periculum non causatur ab ipsius affectu, sed planè ab extrinseco advenit. Econtrà, si malum, ex cuius metu quis operatur, causatur ab ipso affectu operantis, impossibile est, ut ex illius metu quis efficaciter operetur, quin simul deponat illum affectum, è quo infallibiliter causatur illud malum. Ita contingit in penitente, is enim, quia cognoscit sibi gehennæ periculum imminere, causatum ex ipso peccaminoso affectu ad bonum creatum, non potest ex illius metu efficaciter operari, quin hoc ipso deserat affectum erga illud objectum peccaminosum, tanquam radicem & infallibilem causam istius mali: sicque dolor erit ipsi simpliciter sine admixtione involuntarij voluntarij. Quòd si peccator ita sit affectus, ut habeat conditionatam voluntatem non desistendi à peccato, si gehenna non esset, hoc ipso dolor, tanquam serviliter servilis, ut vocant, carebit debitâ honestate morali.

Obijciens secundò. Si metus non causaret involuntarium simpliciter, tunc contractus ex metu initi, vota quoque metu extorta non essent ipso jure irrita ex defectu voluntarij; sed sunt irrita, uti patet ex Tit. de his qua vi metu sive causa sunt, ergo.

Resp. dist. sequel. maj. non essent ipso jure irriti ex defectu voluntarij jure naturali, & ex defectu voluntarij simpliciter, concedo: jure positivo & ex defectu voluntarij puri, nego. Non igitur ipso jure naturæ, sed jure positivo irritantur aliqui contractus initi ex metu injustè incusso, non quòd ipsis desit absolute sufficiens voluntarium (cum libertas, quæ sufficit ad peccatum mortale, ordinariè sufficiat ad contractum & votum; ad peccatum verò mortale sufficit voluntarium ex metu, ut supra dictum) sed quia tum ad plura evitanda inconvenientia, tum in pœnam illius, qui metum injustè incussit, Legislatores ejusmodi contractus irritare consultò voluere. De quo § sequenti.

Obijciens tertio. Si metus non tollat voluntarium simpliciter, tunc qui ad evitandum grave malum omitteret audire Sacrum die festo, vel non servaret jejunium, non excusaretur à peccato gravi; sed consequens est falsum: ergo. Sequel. prob. Voluntaria transgressio legis est peccaminosa: sed non obstante metu hic esset voluntaria legis transgressio: ergo.

Resp. neg. seq. ejusque probat. dist. Voluntaria & formalis transgressio legis, nempe hic & nunc obligantis, est peccatum, concedo; materialis transgressio legis, hic & nunc non exercentis obligationem, nego. In dicto autem casu cessat legis obligatio, eò quòd leges positiva humana, & aliquando Divinæ ordinariè non obligent, quando sine gravi incommodo servari non possunt.

§ IV.

Corollaria.

Inferes ex dictis primò. Quoscunque contractus, etiam matrimoniales, promissiones, vota metu etiam gravi injustè incusso facta, ex se, stando in jure